

RESUMÉ

Dansk Travsports Centralforbund (DTC) og Dansk Galop (DG) har udarbejdet en analyse af beskatningsforholdene for virksomhed med trav- og galopheste, der indeholder et forslag til ligestilling med andre danske erhvervsvirksomheder. Rapporten er udarbejdet af Advokatfirmaet GS Tax ApS.

Ifølge praksis bliver disse virksomheder opfattet som hobby, dvs. ikke erhvervsmæssig virksomhed. Det betyder, at indkomst beskattes, men omkostninger kan kun fradrages i meget begrænset omfang, og investeringer kan ikke afskrives. Der er ikke fradrag for moms, hvilket øger disse virksomheders omkostningsniveau. Reglerne giver anledning til væsentlig administration med regnskabsmæssig opdeling af landbrugsejendommens forskellige aktiviteter. En situation der giver anledning til hyppige drøftelser og konflikter med skattemyndighederne. Dertil kommer, at reglerne praktiseres forskelligt i forskellige egne af landet.

Den svenske ordning

For 15 år siden gennemførte Sverige en ordning, hvor virksomhed med 3 heste eller mere betragtes som erhvervsmæssig både i relation til skat og moms.

De svenske erfaringer er ifølge det svenske Skatteverket, at der er kommet en betydelig vækst i branchen og dermed flere jobs. Endvidere er der langt færre konflikter mellem hesteejere og skattemyndigheder. De svenske myndigheder peger også på, at branchen tidligere var præget af sort økonomi, men at dette stort set er forsvundet. Samtidig har kravet om regnskaber og indberetning af oplysninger betydet, at branchen bliver opfattet som mere seriøs, hvilket har medført en stærk vækst i investeringer udefra.

Hestesportens foreningers forslag går ud på, at virksomhed med mindst 3 heste, der deltager i trav- eller galopløb, skal anerkendes som erhvervsmæssig. Det er en ordning, hvor man ud fra let og objektive kriterier kan afgrænse, om en hestevirksomhed er erhvervsmæssig eller ej. Ordningen indebærer, at alle indtægter, præmiebeløb og fortjenester beskattes, og at der er fradrag for driftsomkostninger. Hestene betragtes som driftsmidler, der afskrives efter saldometoden. Gevinst og tab ved salg af hestene beskattes over driftsmiddelsaldoen. Virksomheden skal afregne moms som anden erhvervsmæssig virksomhed. Dette indebærer moms af præmiebeløb, og denne moms afregnes til SKAT af trav- eller galopbanen på hesteejerens vegne.

Effekt

Baseret på de svenske erfaringer er der en række positive effekter ved forslaget:

- Forbedret konkurrencesituation for danske virksomheder med trav- og galop- heste
- Forbedret konkurrencesituation for danske trav- og galopbaner
- Forbedret konkurrencesituation for danske trænere
- Øget interesse for seriøse erhvervsinvesteringer – almindeligt løft til branchen
- Arbejdspladser i geografiske randområder (fx er Nord- og Vestjylland, Lolland-Falster og Bornholm velegnet til hestehold)
- Jobs til ufaglærte, både til de unge, der har vanskeligt ved at finde et job og til seniorer (+55-årige), der ofte udskyder tidspunkt for overgang til efterløn
- Bedre skatte- og momsgrundlag – regnskabskrav og indberetning af oplysninger
- Eventuel sort økonomi ændres til hvid
- Anvendelse og dermed bedre vedligehold af landbrugsejendomme i geografiske randområder

Baseret på de officielle statistikker har DTC og DG beregnet hvilke indtægter og udgifter, der er i virksomhed med væddeløbsheste i Danmark. Der er tale om en opgørelse baseret på forholdene, som de er i dag og uden at indregne afledte positive effekter ved den foreslåede ordning.

De samlede indtægter, eksklusive indtægter ved handel med væddeløbsheste, skønnes at være omkring 50 mio. kr. større end omkostningerne (kr. 205-157 mio.) Momsprovenu alene af disse merindtægter udgør kr. 12 mio. kr.

En forsigtig konklusion med hensyn til statens provenu er, at der kommer et merprovenu, fordi der vil blive opkrævet moms af præmiepenge og skat af gevinst ved salg af væddeløbsheste. Herudover vil den provenumæssige effekt være øgede fradragsberettigede udgifter og fradrag for købsmoms. De positive effekter i øvrigt vil være en øget indberetning og dermed større sikkerhed ved opgørelse af skatte- og afgiftsgrundlaget.

Det svenske Skatteverket har fremhævet, at den svenske model har minimeret årsagerne til den "alternative" økonomi, hvilket i øvrigt var et af formålene med, at Sverige indførte ordningen.

De positive svenske erfaringer har også gjort Norge og Finland interesseret i at indføre en tilsvarende ordning.

10. januar 2007
Gitte Skouby

10. januar 2008

Oplæg

Dansk Travsport Centralforbund og Dansk Galops forslag til en ændret

BESKATNING AF HESTESPORTEN

BESKATNING AF HESTESPORTEN

Dansk Travsports Centralforbund (DTC) og Dansk Galop (DG) har udarbejdet dette oplæg for at beskrive en ordning, som - efter de to organisationers og hesteejernes opfattelse - vil være en på alle måder bedre løsning end den nuværende praksis, både samfundsmæssigt og for udviklingen af hestesport i Danmark. Dette ambitiøse projekt er inspireret af den ordning, som Sverige indførte for godt 15 år siden, og som Norge og Finland også har vist stor interesse for at indføre.

I Danmark har virksomhed med væddeløbsheste, der anvendes til trav- og galopløb, i mange år været en kilde til konflikt mellem hesteejere og skattemyndigheder. Årsagen til konflikten har været, at skattemyndighederne ikke har anerkendt virksomhed med væddeløbsheste som erhvervsmæssig. Dette har - set med hesteejernes øjne - haft en række negative skatte- og momsmæssige konsekvenser og vurderes tillige at have haft en negativ indflydelse på udviklingen af hestesportsvirksomhed i Danmark sammenholdt med fx i Sverige.

De svenske skattemyndigheders erfaringer er positive. Den svenske ordning anerkender i vidt omfang, at hesteejere driver erhvervsmæssig virksomhed. Ifølge lederen af Skatteverkets informationsafdeling har ordningen haft den generelle effekt, at hestesporten nu er en branche, hvor der hersker "ordning och reda". Det vil sige, at virksomhederne registreres hos Skatteverket, beløb bliver i vidt omfang indberettet og beskattet, der afregnes moms, regnskaber bliver udarbejdet og offentliggjort. Videre er vurderingen, at ordningen også har medført, at branchen opfattes som seriøs, hvilket har bevirket stor interesse for at investere forretningsmæssigt i heste. Hestesporten i Sverige har således haft en rivende udvikling i de seneste 15 år, og investeringerne har haft en afledt stor og positiv effekt i form af et øget antal jobs til sektoren.

En sideeffekt har været, at den svenske hestesport sammenlignet med den danske har fået en konkurrencemæssig fordel, som bl.a. har medført at danske hesteejere opretter svenske selskaber med væddeløbsheste, samt at træning i betydeligt omfang overgår til svenske trænere.

Redegørelsen beskriver

- Dansk skat og moms - gældende praksis
- Den svenske ordning
- Andre EU-lande
- Forslag til dansk ordning
- Hestesportens infrastruktur

1. Dansk skat og moms – gældende regler

Erhvervsmæssig virksomhed vil som udgangspunkt have til formål at opnå en indtjening, et overskud.

Når skattemyndighederne tager stilling til, om der foreligger erhvervsmæssig virksomhed eller hobby, er spørgsmålet om rentabilitet derfor normalt et væsentligt element. For så vidt angår landbrug og stutteri, dvs. opdræt af heste, er der udviklet en praksis, der anlægger en meget lang tidshorisont for denne vurdering. Denne særlige praksis er bl.a. medvirkende til, at deltidslandbrug anerkendes som erhvervsmæssige, selvom driftsresultatet eventuelt kun ligger omkring nul på længere sigt. Afgrænsningen giver ofte anledning til klagesager.

Effekten af denne praksis er bl.a., at en række mindre landbrug specielt i de nære byområder fortsat er i drift og vedligeholdes.

1.1. Skattemæssige forhold

Som overvejende hovedregel kan det på basis af praksis fastslås, at stutteri ofte anerkendes som erhverv i skattemæssig henseende. Dog skal stutteriet drives forsvarligt ud fra en teknisk faglig vurdering, og der skal være udsigt til et driftsresultat mindst omkring nul.

Derimod er virksomhed med trav- eller galopheste normalt anset for hobbyvirksomhed. Årsagen til denne praksis er, at virksomhed med væddeløbsheste typisk har genereret skattemæssige underskud i hvert fald i en startfase. Udviklingen derefter afhænger, ligesom i anden virksomhed, såvel af ejerens forretningsmæssige dygtighed som af andre udenforstående faktorer.

Når virksomhed med trav- eller galopheste ikke anerkendes som erhvervsmæssig, er resultatet, at der ikke er fradrag for de udgifter, der er knyttet til drift af væddeløbsheste, fx udgifter til foder, dyrlæge og træning. I ikke-erhvervsmæssig virksomhed (hobby) beskattes nettoindkomsten i et givet indkomstår, hvis den er positiv. Er der underskud, kan dette underskud hverken fremføres til fradrag i indtægter i efterfølgende år eller modregnes i anden positiv indkomst fx i indkomst ved stutteridrift eller anden landbrugsvirksomhed. Hobbybeskatning er dermed ikke en ren nettobeskatning, idet der rent faktisk sker en beskatning af bruttoindtægten, hvis udgifterne ikke afholdes i samme indkomstår, som indtægten konstateres. Endvidere er der ikke adgang til at foretage skattemæssige afskrivninger på investeringer.

En anden konsekvens, af at virksomhed med væddeløbsheste ikke anerkendes som erhvervsmæssig, er, at der for virksomheder med samme ejer skal ske en adskillelse af stutteridrift og væddeløbsvirksomhed. Dette indebærer, at hestene overgår fra stut-

teriet til væddeløbsvirksomheden fra det tidspunkt, hvor de (som to-årige) begynder at deltage i løb, dvs. fra det tidspunkt, hvor de begynder at kunne give en indtjening til ejeren via løbspræmier.

Overgang eller salg af hesten fra stutieriet medfører en skattepligtig indtægt i denne virksomhed. Overgang sker til handelsværdi, der må fastsættes skønsmæssigt. Herefter vil hesten være et ikke-erhvervsmæssigt aktiv. Det betyder, at ved eventuelt videre salg vil fortjenesten være skattefri for ejeren. Et eventuelt tab på hesten er ikke fradragsberettiget.

1.2. Moms

Personer, der udøver selvstændig økonomisk virksomhed, er afgiftspligtige efter reglerne i momsloven. Generelt betyder det, at disse personer (virksomheder, selskaber) skal opføre udgående moms af de varer eller tjenesteydelser, de afsætter. Tilsvarende skal de føre et regnskab over den indgående moms, der er pålagt de varer eller ydelser, som virksomheden indkøber.

Den skattemæssige opfattelse af, at ejere af væddeløbsheste ikke driver erhvervsmæssig virksomhed, genfindes i praksis vedrørende moms.

Når hesteejeren momsretligt ikke driver selvstændig økonomisk virksomhed, er det ensbetydende med, at der ved deltagelse i trav- eller galopløb ikke skal betales udgående moms af præmiepenge til hesteejerne. På den anden side har hesteejere heller ikke fradrag for den indgående moms, der betales for dyrlægeregning, træning m.v. Hermed udgør moms en meromkostning.

I de situationer, hvor det momsretligt anerkendes, at en hesteejer driver selvstændig økonomisk virksomhed, vil det efter nuværende praksis dog ikke medføre, at indtægt i form af løbspræmier pålægges moms (udgående afgift).

DTC har i 2005 rettet henvendelse til Told- og Skattestyrelsen med henblik på at få afklaret en række momsretlige spørgsmål i forbindelse med præmier ved hestevæddeløb og dyrlægeydelser. Af Told- og Skattestyrelsens besvarelse fremgår det, at præmier som hesteejere vinder i forbindelse med deltagelse i travløb m.v. ikke anses for momspligtige, da opfattelsen er, at der ikke foreligger en levering mod vederlag, hvilket som udgangspunkt er en betingelse for momspligt. Told- og Skattestyrelsens besvarelse tager imidlertid udgangspunkt i, at virksomhed med væddeløbsheste ikke betragtes som selvstændig økonomisk virksomhed.

DTC har efterfølgende indsendt en anmodning om bindende svar angående momsmæssige forhold for hesteejere. Denne anmodning er indtil videre stillet i bero med

henblik på præsentation af denne redegørelse, der foreslår at indføre en ordning svarende til den svenske.

Der er tillige af et svensk selskab, der ejer væddeløbsheste, indgivet en anmodning om bindende svar angående refusion af dansk moms, når de svenskejejede heste trænes hos en dansk træner. SKATs svar var i overensstemmelse med den nuværende praksis negativt, hvilket er ensbetydende med, at den svenske hesteejer ikke får fradrag for moms af sine driftsomkostninger, hvis ydelsen købes i Danmark, mens dette er tilfældet, hvis træningsydelsen købes i Sverige. Rent teknisk drejer sagen sig om, hvor ydelsen leveres og karakteren af ydelsen og ikke om, hvorvidt hestevirksomhed er erhvervsmæssig. Sagen verserer for øjeblikket for landsskatteretten.

En anerkendelse af, at virksomhed med trav- og galopheste anses for henholdsvis erhvervsmæssig/selvstændig økonomisk virksomhed, kan formentlig medføre en ændret indstilling til besvarelse af de stillede spørgsmål.

Baggrunden for henvendelserne til SKAT har været det forhold, at udenlandske - og her har det især været svenske hesteejere, der har været i fokus - ikke har fået refunderet moms af ydelser indkøbt til væddeløbsheste. Det gælder fx ydelser til dyrlæge og træning, der indkøbes i Danmark, evt. i forbindelse med deltagelse i løb.

For de danske galop- og travbaner er dette en uheldig konkurrencemæssig situation, da tendensen er, at udenlandske hesteejere foretrækker at lade hesten deltage i løb i Sverige. Dette har en negativ økonomisk effekt for banen og de indtægter, der direkte genereres gennem afholdelse af løb, men naturligvis også for de spilleindtægter, som er baseret på de danske løb.

Også for danske travtrænere er der tale om ulige konkurrence i forhold til de svenske trænere. De danske trænere ydelser vil som udgangspunkt være 25% dyrere end de tilsvarende svenske, da hesteejeren ikke kan få fradrag for moms af træningsydelser i Danmark.

Endvidere betyder den svenske ordning, at danske hesteejere etablerer selskaber i Sverige, der ejer stalde med væddeløbsheste. Det vil sige, at der forsvinder arbejdspladser fra danske stalde med den nuværende situation. Desuden ville flere landbrugsejendomme formentlig kunne være i drift, hvis disse virksomheder i stedet blev etableret i Danmark.

2. Den svenske ordning

Indledningsvis omtales de generelle svenske regler for beskatning af virksomhed og hobby, og derefter den svenske objektiverede beskatningsordning for væddeløbsheste.

I Sverige kræves der en tilladelse fra dyrebeskyttelsesmyndigheden til at holde heste, såfremt der drives erhvervsmæssig virksomhed med heste. Det er i dyrebeskyttelsesmyndighedens vejledende definition af erhvervsmæssig virksomhed med heste forudsat, at erhvervsmæssig virksomhed kræver, at virksomheden har et vist omfang og blivende karakter samt et objektivi konstaterbart gevinstformål, og at virksomheden er af selvstændig karakter. Dyrebeskyttelsesmyndigheden har fastlagt, at salg af 4 eller flere heste pr. år er virksomhed i større omfang, der kræver tilladelse.

I Sverige – ligesom i Danmark - skal heste, der anvendes til trav- og galopvirksomhed, registreres. I Sverige har alle heste, der anvendes til trav- eller galopformål, derfor et unikt registreringsnummer, som enten lagres i en database hos Svensk Galopp (SG) eller Svenska Travsportens Centralförbund (STC). Der tages hårprøver af hestene for at muliggøre en senere DNA kontrol. Den samme basiskontrol eksisterer i øvrigt allerede i Danmark.

2.1. Hobby – erhverv

Sverige beskatter ligesom Danmark ikke-erhvervsmæssig virksomhed (hobby), men reglerne er forskellige.

Giver den svenske hobbyvirksomhed overskud, beskattes dette. Giver den derimod underskud, kan dette ikke fradrages i anden indkomst. Underskud kan dog fremføres i de fem følgende indkomstårs eventuelle overskud ved samme hobbyvirksomhed. Dette er en væsentlig forskel i forhold til den danske praksis, hvor bruttoindkomsten beskattes, hvis udgiften ligger i et andet indkomstår.

Afgrænsning af næringsvirksomhed og hobbyvirksomhed er flydende. I son dringen indgår kriterierne virksomhedens blivende karakter, virksomhedens selvstændighed og gevinstformålet med virksomheden. Hobbyvirksomhed vil typisk savne gevinstformålet.

Frem til 1991 var der i Sverige tilsvarende problemer og konflikter som fortsat er i Danmark i relation til virksomhed med heste (stutteri, træning, virksomhed med trav- eller galopheste). Det vil sige i relation til spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger hobby eller erhvervsmæssig hestevirksomhed.

Fra lovgivers side ønskede man med reformen i 1991 at inddrage hesteerhvervet i skattebasen i videst muligt omfang, idet erhvervet hidtil havde været præget af en del "sort økonomi".

2.2. Skat af hestesport

Løsningen var at anerkende, at ejere af 3 heste eller mere, som deltager i trav- eller galopløb, driver erhvervsvirksomhed. Det er samtidig et krav, at de hesteejere, der anmelder heste til løb skal være registreret som erhvervsdrivende, dvs. de skal eje minimum 3 heste.

Som andre erhvervsvirksomheder registreres disse hos Skatteverket, og det har samtidig betydet, at ansatte, der arbejder indenfor branchen, bliver registreret og afregner skat.

Skatteverket har ikke grundlag for at vurdere, om skatteprovenuet samlet set er større nu end tidligere. Konklusionen i Sverige er imidlertid uden for enhver tvivl, at reformen har haft som konsekvens, at der er større omhu med registrering, regnskaber og indberetninger.

Positive effekter

Reformen har også betydet, at der er kommet flere investeringer og dermed flere jobs i hestesportsbranchen i Sverige. I dag er det den fjerde vigtigste indenfor det svenske landbrug. Der er i Sverige ansat ca. 30.000 personer indenfor hesteopdræt, pasning, træning m.v. Det antages i hestesportsbranchen, at ti heste medfører et årsjob i selve virksomheden. Hertil kommer den afledede jobeffekt for dyrlæger, trænere, produktion af udstyr mv.

Skatteverket oplyser tillige, at den svenske reform har resulteret i, at der nu også hersker mere ordnede forhold for hestetrænere end tidligere. En hestetræner kan ikke få trænerlicens uden, at han eller hun samtidig har et F-skattebevis, som svarer til registrering som selvstændig erhvervsdrivende. Hvis trænerne ikke betaler den skat, de skal, kan Svenska Travsportens Centralförbund tilbageholde skatten, eller man kan fratage træneren licensen.

Hobby - erhverv

I Sverige gælder fortsat regler for hobbyvirksomhed, men på grund af den indførte ordning, giver hobbybegrebet inden for hesteverdenen ikke anledning til de mange konflikter som tidligere.

Den omtalte ordning gælder kun for virksomhed med trav- og galopheste, der deltager i væddeløb.

Derimod vil det være hobby at eje almindelige heste, som anvendes til ridning. Endvidere er det som nævnt hobby, hvis ejeren ikke har 3 trav- eller galopheste. Da ejere af færre end 3 heste ikke kan anmelde disse til løb, er realiteten, at alle ejer mere end 3 trav- eller galopheste. Det kan være både hel- og delejede heste.

I dag er der i Sverige også etableret leasing af heste, som tilmeldes til løb. Hesteejeren udleaser hesten. Leasingvirksomheden, typisk bestående af 8-10 investorer, afholder alle driftsomkostninger og inkasserer eventuelle gevinster. Dette anerkendes også at være erhvervsmæssig virksomhed, hvilket har givet et løft i antallet af heste og dermed i de tilknyttede jobs.

Heste indgår i en driftsmiddelsaldo, når de er klar til at deltage i konkurrencer (dvs. når de er ca. 2 år). Når en hest falder for aldersgrænsen, går den ud af driftsmiddel-saldoen til markedsværdi. Hesten kan eventuelt fortsat anvendes til avl.

Væddeløbsheste afskrives som andre driftsmidler, og et præmiebeløb eller et salg af hesten påvirker indkomstopgørelsen.

2.3. Moms

Avlsvirksomhed med galop- og travheste anses normalt for at være økonomisk virksomhed (stutteri).

Den, der ejer en registreret trav- eller galophest, som anvendes kommercielt i konkurrencer med henblik på at vinde præmier, og som har hesten i træning hos en træner, der har licens, anses for at drive økonomisk virksomhed i den svenske momslovs forstand.

I Sverige beregnes moms af præmier fra trav- og galopløb. Præmierne er således pålagt udgående moms (det er en indtægt for hesteejeren). Moms af præmiebeløb indeholdes og afregnes af Svensk Galopp eller Svenska Travsportens Centralförbund på hesteejerens vegne. Hesteejeren fører almindeligt regnskab over ind- og udgående moms. Denne fremgangsmåde gælder under den forudsætning, at begge parter godtager fremgangsmåden – hvilket generelt er tilfældet. Hesteejeren skal derfor ikke i sin opgørelse af udgående moms medtage moms, der kan henføres til præmiebeløb, idet disse er udbetalt uden moms. Momsen afregnes som nævnt af hestesportens forbund.

Årligt indberettes og indbetales 250 mio. SEK i moms på præmiemodtagernes vegne. Med denne ordning undgår man, at hesteejerne skal udstede fakturaer på præmiebeløbet med moms. Ordningen kan efter danske forhold virke lidt uortodoks, men i Sve-

rige fungerer ordningen glimrende. Skatteverket har oplyst, at man i Norge er ved at indføre en tilsvarende ordning.

Afregning af moms af præmier og hesteejerens fradragsret for moms af udgifter til træning, dyrlæge osv. hænger således sammen med, at man anerkender, at hesteejeren driver selvstændig økonomisk virksomhed. I Sverige har man således ikke haft særlige diskussioner angående den momsmæssige behandling af præmien og refusion af moms af træner- og dyrlægeydelser, som man nu har i Danmark. Man har simpelthen lagt til grund, at der var tale om en økonomisk aktivitet og en ydelse mod vederlag, der pålægges moms, henholdsvis berettiger til momsrefusion.

3. Andre EU-lande

DTC og DG har via deres søsterorganisationer forsøgt at indhente oplysninger angående skat og moms af virksomhed med trav- og galopheste. Der har været tale om et begrænset antal tilbagemeldinger, men de modtagne oplysninger viser, at der ikke er tale om et entydigt billede af den skatte- og momsmæssige behandling af hestesporten.

England

I England skelner man mellem hesteopdræt, der drives forretningsmæssigt og hesteopdræt, der drives på hobbybasis. Hvis de engelske skattemyndigheder kvalificerer hesteopdrættet som hobby, er resultatet, at underskud ikke kan modregnes i overskud fra andre kilder.

Aktiviteter, der er forbundet med hestevæddeløb, er efter engelsk ret ikke skattepligtige.

Tyskland

Også i Tyskland opererer man med begreberne hobby eller erhvervsvirksomhed. De modtagne oplysninger tyder på, at afgrænsningen ikke er den samme som i dansk praksis, idet spørgsmålet om overskud/rentabilitet ikke tillægges afgørende betydning. Det modtagne materiale giver ligeledes indtryk af, at man ikke skelner mellem stutteri og virksomhed med væddeløbsheste.

Finland

I Finland er det af det finske hestesportsforbund oplyst, at der skelnes mellem hobby og erhverv, og at man har regler, der stort set svarer til de danske, både for så vidt angår direkte skatter og moms.

Holland

Det hollandske trav- og galopforbund oplyser, at stuttedrift er skattefri virksomhed.

Virksomhed med heste i øvrigt anses for erhvervsmæssig, hvis indehaveren rekvirerer et skatteregistreringsnummer. I så fald opgøres det årlige resultat af virksomheden som indtægter med fradrag af udgifter.

Hvis hesteejeren har et skatteregistreringsnummer, pålægges moms af præmier ved trav- og galopløb.

4. Forslag til ny dansk ordning

De svenske erfaringer viser, at der er tungtvejende grunde til at revidere den danske lovgivning på området.

4.1. Formål

De svenske erfaringer peger på, at der generelt kan opnås en række fordele ved at anerkende virksomhed med trav- og galopheste som erhverv:

- Forbedret konkurrencesituation for danske virksomheder med trav- og galopheste
- Forbedret konkurrencesituation for danske trav- og galopbaner
- Forbedret konkurrencesituation for danske trænere
- Øget interesse for seriøse erhvervsinvesteringer – almindeligt løft til branchen
- Arbejdspladser i geografiske randområder (fx Nord- og Vestjylland, Lolland-Falster og Bornholm er velegnet til hestehold)
- Jobs til ufaglærte – både til unge og til seniorer
- Bedre skatte- og momsgrundlag – regnskabskrav og indberetning af oplysninger
- Eventuel sort økonomi ændres til hvid
- Anvendelse og dermed bedre vedligehold af landbrugsejendomme i geografiske randområder

Konkurrencemæssigt er der ikke tvivl om, at den svenske ordning har betydet, at danske hesteejere har etableret sig i Sverige. De etablerer selskaber i Sverige, der ejer heste, netop fordi der altid er sikkerhed for den skatte- og momsmæssige behandling, herunder at der er fradrag for omkostningerne og momsmæssig neutralitet som for anden type virksomhed.

Som nævnt betyder den svenske accept af hestesporten som erhvervsmæssig virksomhed også en konkurrencemæssig skævvridning for danske trænere, der ikke kan konkurrere med de svenske, da de skal opkræve moms af træning, og hesteejeren ikke får fradrag eller refusion af denne moms. De danske trænere ydelser bliver dermed

25% dyrere end de svenske. Det har ifølge det svenske Skatteverket betydet, at også trænere flytter til Sverige både fra Danmark og Norge.

Med den foreslåede ordning tilsigtes at skabe konkurrencemæssig balance mellem danske og udenlandske hestevirksomheder.

4.2. Forslaget

Det foreslås, at der indføres regler for virksomhed med væddeløbsheste. Der tages udgangspunkt i den svenske ordning, hvor man ud fra let og objektivt konstaterbare forhold kan afgøre, om en hestevirksomhed skal betragtes som erhvervsmæssig eller ej. Hvis en hesteejer har mindst 3 trav- eller galopheste, der deltager i løb, betragtes virksomheden som erhvervsmæssig både i relation til skat og moms.

Alle indtægter ved virksomheden indgår ved opgørelsen af det skattepligtige resultat, herunder præmiebeløb, reklameindtægter, sponsorbidrag og fortjeneste ved videre salg af heste. Der er fradrag for driftsomkostninger og skattemæssige afskrivninger efter skattelovgivningens almindelige regler.

Hestene skal betragtes som afskrivningsberettigede driftsmidler, der afskrives efter saldometoden med 25% årligt. Gevinst og tab ved salg af heste indgår på saldoen, som ved salg af andre driftsmidler. Når hesten er udtjent ved ca. 12 år, udgår den af saldoen, hvilket svarer til salg og skal foregå til markedspris.

Det er tilstrækkeligt, at ejeren har en andel i 3 eller flere heste. Hvis virksomheden har mere end 10 ejere, vil der efter de gældende regler være tale om anpartsvirksomhed, hvis virksomheden drives personligt. Ved anpartsvirksomhed kan underskud ikke modregnes i anden indkomst, men kan derimod fremføres i senere års indkomster fra samme aktivitet. Indkomsten beskattes i øvrigt som kapitalindkomst.

For så vidt angår moms er forslaget, at virksomhed med mindst 3 trav- eller galopheste er økonomisk virksomhed. Det er således også tanken, at virksomhedens moms skal opgøres efter de generelle regler i momsloven. Dette indebærer, at der skal afregnes moms af præmiebeløb. Denne moms skal afregnes til SKAT af trav- eller galopbanen på hesteejerens vegne, således som opkrævning sker i Sverige. Hermed sikres det, at der sker indbetaling af moms af disse præmiebeløb.

Hestevirksomheden skal i øvrigt opgøre sit momsgrundlag efter de almindelige regler som forskellen mellem indgående og udgående moms. Der skal fx beregnes indgående moms af reklameindtægter, mens moms af omkostninger til foder, træning, dyrlæge mv. kan fradrages.

Det er væsentlig at understrege, at forslaget ikke indeholder en særlig skatte- eller momsordning for hestesporten. Det er alene et forslag, der i videre omfang end praksis hidtil har gjort, anerkender, at virksomhed med væddeløbsheste er erhvervsmæssig virksomhed. Samtidig er det en ordning, der er baseret på enkle og objektive kriterier for afgrænsning af erhvervsmæssig virksomhed og hobby. Dette giver administrative lettelser og ensartet behandling af hesteejere, uanset hvor i landet de bor.

Det forhold, at hesteejerne får fradrag for diverse udgifter, er ikke i sig selv en negativ effekt af at anerkende erhvervet som erhvervsmæssigt. De fradragsberettigede udgifter vil i vidt omfang modsvares af en skattepligtig indtægt/indgående moms hos den, der modtager betaling for varer eller ydelser. Endvidere vil skatte- og afgiftsgrundlaget blive forøget med fortjenester ved salg af heste og med det årlige præmiebeløb, jf. nedenfor pkt. 4.4. med opgørelse af indtægter og udgifter ved hestesport.

Ved den foreslåede ordning forudsættes det – udover at moms af præmier afregnes som i den svenske model – at DTC og DG får indberetningspligt for præmier. Der henvises i øvrigt til punkt 5 om hestesportens infrastruktur, der bl.a. beskriver de administrative opgaver, som DTC og DG allerede i dag løser for hestesportens aktører.

4.3. Effekt

Når virksomhed med væddeløbsheste anerkendes som erhvervsmæssig, vil virksomhedens konkurrenceevne i forhold til udenlandske virksomheder blive forbedret, fordi en opgørelse af skat og moms efter de almindelige regler for erhvervsmæssig virksomhed vil nedsætte virksomhedens omkostningsniveau.

Danske hestevirksomheder, væddeløbsbaner og trænere kommer derfor til at stå i en mere lige konkurrencesituation i forhold til fx de svenske konkurrenter.

Med den foreslåede ordning vil der ikke længere være et incitament for hesteejere og trænere til at flytte deres virksomhed til udlandet.

En sådan konkurrencemæssig ligestilling vil formentlig også betyde, at der igen kan tiltrækkes et større antal tilskuere til trav- og galopbanerne, også tilskuere fra udlandet, fordi der vil blive tilmeldt flere heste og dermed være basis for større arrangementer, større entreindtægter og større spilleindtægter.

Forslaget indebærer, at der skal udarbejdes regnskab for virksomhed med væddeløbsheste, ligesom der skal foretages indberetning af oplysninger til SKAT. De svenske erfaringer i denne relation har været, at regnskabskrav og dermed tilgængelige oplysninger om virksomhederne for investorer, har givet branchen et generelt løft, således at branchen er opfattet som mere seriøs, hvilket har medført en kraftig stigning i inve-

steringer og udvikling i branchen. DTC og DG's forventninger er, at ordningen vil have tilsvarende positiv effekt på udvikling og investeringer i danske virksomheder indenfor hestesporten.

Hermed vil ordningen medvirke til, at der kan skabes flere job i denne sektor, hvor der er tradition for, at der er plads til såvel ufaglærte unge som til seniorer. Det er ofte unge, der har haft vanskeligt ved at finde deres rette hylde, der her får et varigt job med mulighed for at komme ind i et videre uddannelsesforløb. De ældre ufaglærte (+55-årige) får mulighed for at udskyde overgangen til efterløn.

Selvom forslaget indebærer krav om udarbejdelse af regnskab og indberetning af løn-oplysninger mv., vil de objektive kriterier for afgrænsning af erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig virksomhed være enkel at administrere for både virksomhederne og for SKAT og vil medvirke til en reduktion i antallet af konflikter om skatte- og moms-spørgsmål. Endvidere medfører modellen, at der ikke skal skelnes mellem landbrug, stutteri og virksomhed med væddeløbsheste. Virksomheden skal derfor ikke foretage denne regnskabsmæssige opdeling, når der foregår flere af disse aktiviteter fra samme ejendom.

Den forventede vækst i branchen vil endelig have den effekt, at flere landbrugsejendomme vil blive anvendt til drift af virksomhed med heste. Traditionelt placeres disse virksomheder i de geografiske randområder, således at ordningen også vil være til gavn for arbejdspladser og erhvervsmæssig anvendelse af ejendomme i disse områder. (Nord- og Vestjylland, Bornholm og Lolland Falster). Hermed vil der være basis for, at flere landbrugsejendomme bliver vedligeholdt.

4.4. Indtægter og udgifter ved aktive væddeløbsheste

De nedenfor oplyste indtægter og udgifter ved aktive væddeløbsheste er baseret på følgende materiale:

Officielle statistikker

DTC og DG er ansvarlig for at indsamle, bearbejde og offentliggøre alle data, der relaterer sig til trav- og galopsporten i Danmark. Det være sig såvel væddeløb som avl.

Efter hver sæson (der følger kalenderåret) udgives forskellige statistikker og oversigter indeholdende de indsamlede data for det forgangne år.

De væsentligste publikationer er Årsstatistikken, Kalender nr.1, væddeløbsårbogen, Hingstekataloget og Dansk Væddeløbskalender.

I Årsstatistikken og Væddeløbsårbogen findes oversigter indeholdende navnene på:

- alle heste, der har startet på danske baner
- alle kuske, som har kørt på danske baner (professionelle og amatører)
- alle ryttere, som har redet på danske baner (professionelle og amatører)
- alle føl, der er født i Danmark
- opdrættere, som har fået opdrætterpenge

Disse tal, som alle er anvendt i opgørelsen, er altså faktuelle størrelser.

I Hingstekataloget findes en angivelse af, hvor mange og hvilke avlshingste, som i den følgende sæson vil være til rådighed i Danmark.

Endvidere fremgår det, hvor mange avlshopper, som det foregående år er blevet bedækket. Disse tal er således også faktuelle størrelser.

Sluttelig findes i den årlige Kalender Nr.1 en liste over samtlige professionelle travtrænere med licens i Danmark.

Øvrige data

I opgørelsen er tallene for det gennemsnitlige antal heste i træning opgjort på grundlag af antallet af danske heste, som starter i løb. Antallet er ca. 2.000 travheste og 500 galopheste, i alt ca. 2.500.

Fordelingen mellem professionelle og amatører er skønnet at være 1.000 heste hos de professionelle og 1.500 heste hos amatørerne.

En gennemgang af listen over trænere i kombination med en vurdering af den enkelte træners deltagelse i løb (antal starter) og i nogle tilfælde trænerens hjemmeside er baggrunden for vurderingen af antallet af heste i professionel træning.

Da antallet af danske heste, som starter i løb, er omkring 2.500, vurderes antallet af amatørtrænede at være 1.500.

De anvendte priser i talmaterialet er baseret på eksakt viden indhentet fra de aktive udøvere. Eksempelvis er prisen for at have en travhest i professionel træning fastsat til 45.000 kr. pr. år. Denne vurdering er anlagt ud fra en gennemsnitsbetragtning, da priserne varierer fra træner til træner. Udgifter til træning af galopheste er generelt højere end for travheste. Også her er udgifterne varierende fra træner til træner, og på grund af det relativt lave antal galopheste er anvendt samme gennemsnitspris.

Løbspræmier

I trav- og galopsporten udbetales der totalt ca. 60 mio. kr. til hesteejerne i præmier. Heraf kommer 40 mio. kr. i præmietilskud fra Hestesportens Finansieringsfond, mens de resterende 20 mio. kr. er indskud fra hesteejerne (eksempelvis er hele præmie-summen i Dansk Travderby indbetalt af hesteejerne) samt i minimalt omfang penge fra sponsorer.

Handel med væddeløbsheste

Der findes ingen samlet oversigt over den handel med heste, der løbende foregår. For at give et indtryk af en del af handelen er her medtaget de to organisationers auktionsomsætning, dog kun for de årlige auktioner i København, som er de betydeligste.

DTC har i 2007 forestået auktionssalg af 43 heste (åringer) med en total omsætning på kr. 3.760.000 ekskl. moms. Gennemsnitlig pris er 87.000 kr. I 2006 var det 48 heste med en totalomsætning på kr. 3.468.000 ekskl. moms. Gennemsnitlig pris var kr. 72.000. I året før var tallet 42 heste med en totalomsætning på kr. 2.017.000 ekskl. moms. Gennemsnitlig pris kr. 48.000. Ca. halvdelen af hestene er solgt uden moms (eksport og ikke-erhvervsmæssig virksomhed).

DTC oplyser, at man forventer at det øgede prisniveau er stabilt, samt at prisniveauet i provinsen er lavere end i København.

DTC vurderer, at der gennemsnitligt er en fortjeneste på godt kr. 35.000 på de solgte heste.

DG oplyser, at der på auktionerne i 2005 og 2006 blev omsat henholdsvis 51 og 56 heste til en gennemsnitlig pris af 55.000 kr. og 59.000.

Tallene viser intet om den omsætning, der foregår med væddeløbsheste, som med den nuværende praksis er private heste og hvor fortjeneste derfor ikke beskattes, ligesom der ikke afregnes moms af salget.

På grund af det beskedne talmaterialet er der i oversigten over indtægter og udgifter nedenfor set bort fra handel med heste.

Årlige indtægter og udgifter

DTC og DG har på dette grundlag opgjort de årlige indtægter og udgifter i hestesporten således:

Årlige omkostninger

	ekskl. moms	moms	inkl. moms
I professionel træning			
Opstaldning, foder & træning	45.000	11.250	
Smed	9.000	2.250	
Dyrlæge	6.000	1.500	
Løbsindskud	6.000		
Transport	6.000	1.500	
Udstyr - dækken etc.	3.000	750	
Forsikring (40.000 kr.)	2.000		
Træner %	<u>3.000</u>	<u>750</u>	
i alt	80.000	18.000	98.000
1.000 heste	<u>80.000.000</u>	<u>18.000.000</u>	<u>98.000.000</u>
I amatør træning			
Opstaldning, foder & træning	24.000	6.000	
Smed	9.000	2.250	
Dyrlæge	6.000	1.500	
Løbsindskud	4.000		
Transport	3.000	750	
Udstyr - dækken etc.	3.000	<u>750</u>	
Forsikring (40.000 kr.)	<u>2.000</u>		
i alt	51.000	11.250	62.250
1.500 heste	<u>76.500.000</u>	<u>16.875.000</u>	<u>93.375.000</u>
Omkostninger i alt	<u>156.500.000</u>	<u>34.875.000</u>	<u>191.375.000</u>

Årlige indtægter

	ekskl. moms	moms	inkl. moms
I professionel træning (1.000 heste)	80.000.000	18.000.000	98.000.000
I amatør træning (1.500 heste)	76.500.000	16.875.000	93.375.000
Præmier	43.000.000	10.750.000	53.750.000
Opdrætterpenge	2.720.000	680.000	3.400.000
Unghestetilskud	<u>2.720.000</u>	<u>680.000</u>	<u>3.400.000</u>
Indtægter i alt	<u>204.940.000</u>	<u>46.985.000</u>	<u>251.925.000</u>
Indtægter - udgifter	<u>48.440.000</u>	<u>12.110.000</u>	<u>60.550.000</u>

Kommentarer til årlige indtægter

Med den svenske ordning og med de erfaringer man har haft i Sverige, må det forventes, at ovennævnte omkostninger vil modsvares af skattepligtige indtægter hos modtageren.

I dag er det formentlig således, at de udgifter, der indbetales i forbindelse med heste i professionel træning, allerede indtægtsføres hos modtageren, dvs. hos træner, smed, dyrlæge, producent m.v.

Med den foreslåede model, forventes det, at også øvrige udgifter vil blive medtaget i den skattepligtige base og dermed blive indtægtsført/momsafregnet hos modtager, idet virksomheden, der afholder omkostningerne, kun har fradrag mod dokumentation for de afholdte omkostninger. Allerede i dag vil en del af de pågældende omkostninger indgå i skattebasen, men den foreslåede model kan vise sig at have samme positive effekt, som den har haft i Sverige, uanset den ikke lader sig måle.

Kommentarer til den samlede opgørelse

Opgørelsen giver et overblik over de indtægter og udgifter, der med det nuværende aktivitetsniveau skønnes at ligge i hestesport, dvs. de udgifter og indtægter, der vil være omfattet af forslagene om ny beskatningsordning.

Her er ikke søgt opgjort en endelig provenumæssig effekt forbundet med forslaget. Der er heller ikke vurderet på de forventede positive afledte effekter på tilknyttede erhverv, i form af jobskabende effekt osv., ligesom der ikke i opgørelsen er taget hensyn til, at udgifterne i et vist omfang i tid vil ligge forud for indtægterne.

En forsigtig konklusion med hensyn til statens provenu er, at den foreslåede ordning giver et merprovenu, fordi der vil blive opkrævet moms af præmiepengene og skat af fortjeneste ved salg af heste. Herudover vil den provenumæssige effekt være øgede fradragsberettigede udgifter eller fradrag for købsmoms, mens de positive effekter i øvrigt vil være en øget indberetning og dermed større sikkerhed ved opgørelsen af skatte- og afgiftsgrundlag.

Som nævnt har Skatteverket fremhævet, at den svenske model har minimeret årsagerne til den "alternative" økonomi, hvilket i øvrigt også var et af formålene med at indføre ordningen.

5. Hestesportens infrastruktur

Dette afsnit beskriver sportens aktive udøvere og deres funktioner, samt de øvrige interessenter, der har økonomisk berøring med sporten.

Professionelle trav- og galoptrænere

Antallet i denne kategori af interessenter er 88. For at få licens som professionel trav- eller galoptræner kræves, at man har bestået de fornødne kurser i hestekundskab samt forretningsførelse. Det kræves ligeledes, at man er momsregistreret, hvilket forbundet kontrollerer. Hovedparten af trænerne får deres bogføring foretaget centralt gennem baner og forbund.

Det er et krav, at alle trænere har en stald på en trav- eller galopbane, selvom hovedparten også træner heste på gårde.

Medarbejderne i staldene (bane og gårde) kan deles i to kategorier. Henholdsvis personer med og uden kørelicens. Førstnævnte kategori er registreret i forbundet, hvilket ikke er tilfældet med sidstnævnte.

Trænerens forretningsområder er: Skoling/træning af såvel unge som ældre heste, kørsel med heste i løb og handel med heste.

Kundekredsen er sammensat af

- Hesteejere, der ikke på nogen måde selv passer eller kører med deres heste og derfor betaler trænerne for at gøre det. Denne type af hesteejere kan også være anpartsstalde, hvor flere personer i fællesskab ejer en eller flere heste. En del danske trænere har hesteejere af denne type fra Sverige og Norge. Den udenlandske kundekreds udgør et vigtigt element i flere danske træneres økonomi.
- Amatører og opdrættere, som i perioder benytter trænerne og i andre perioder selv arbejder med hestene.

Landets professionelle trav- og galoptrænere har i gennemsnit ca. 1.000 heste i træning hen over et kalenderår.

Næsten samtlige trænere har egen hestetransport, da man oftest har hestene stående flere steder, ligesom det kræver en del transport at bringe heste til start på landets baner.

Størsteparten af trænerne har en eller flere sponsorer, om end det sammenlignet med andre sportsgrene ikke er de store penge, som er involveret. Indtægterne er dog vigtige for trænerne.

Personale hos professionelle travtrænere

Som ovenfor nævnt kan personalet hos de professionelle travtrænere inddeles i to kategorier.

Ansatte med kørelicens benævnes jockeyer og er typisk fuldtids ansatte. Der er dog mulighed for at være indehaver af jockeylicens, hvis man er ansat mindst 20 timer pr.

uge. Med mellemrum kontrolleres lønsedler af forbundet. Jockeyer skal indenfor de første to år med licens have gennemført og bestået Grundkursus i Hestekundskab.

Personale uden licens udfører typisk staldarbejde og deltager i træning af hestene uden at køre disse i løb på banerne. Ansættelsesvilkårene svinger meget afhængigt af, hvilket behov en stald har for at have personale. Dette behov varierer med antallet af heste i træning.

Fælles for de to grupper er, at der er tale om unge mennesker, som oftest har en ringe boglig uddannelse og/eller har haft det svært i skolen. Efter skolen er de ikke kommet i gang med en uddannelse af førnævnte årsager, men har fundet arbejde i stalden eller på en gård tilhørende en træner efter en periode, hvor de har gået løst til hånde, fordi de har kunnet lide at arbejde med dyrene.

Uddannelsesniveaulet har altid været relativt lavt blandt de unge mennesker i væddeløbssporten, idet arbejdet med hestene bliver et område, hvor de kan hævde sig og få succesoplevelser efter skuffelser i forbindelse med andre tidligere uddannelsesforsøg. I modsætning til vore nabolande Norge og Sverige, hvor der findes egentlige kvalificerende og anerkendte uddannelser indenfor heste generelt med en specialisering senere i studiet, er dette ikke tilfældet i Danmark.

Amatører

Amatørerne er en vigtig del af travsporten i Danmark og er i antal markant den største gruppe aktive (ca. 650 med kørelicens og ca. 200 med licens til bare at træne), ligesom de også har det største antal heste (skønsmæssigt udgør disse 1.200 startende heste af totalen på ca. 2.000).

Amatørsporten er kendetegnet ved, at ejerne (amatørerne) hovedsageligt har deres heste hjemme på deres gårde eller husmandssteder, hvor de bliver trænet. Ofte benytter de professionel hjælp, hvis der er problemer med en hest, eller hvis der er tale om en helt ung hest, der skal grundskoles (tilkøres). Endvidere benytter en del amatører professionelle trænere som kuske i løbene, selvom de selv forestår træningen af deres heste.

Amatørerne har løb, som kun de kan starte i. Dette sker, for at amatørerne skal have mulighed for at konkurrere på lige betingelser. Det er dog ikke sjældent, at amatører eller amatørtrænede heste kan klare sig i den skarpeste konkurrence, hvilket legendariske Tarok nok har været det bedste eksempel på.

En del af personerne med amatørlicens er også opdrættere, hvilket vil sige, at de har en eller i sjældnere tilfælde flere følhopper. Typisk beholdes de fleste afkom, som

amatørerne selv eller i samarbejde med en professionel træner skoler og gør klar til deltagelse i løb.

Opdrættere

Opdrættere defineres som ejere af følhopper, der lader hopperne bedække og indregistrere deres afkom.

Der indregistreres hvert år ca. 850 føl i Danmark. Tendensen har i de seneste par år været svagt stigende efter et stort og konstant fald siden 1988, hvor antallet var omkring 1.700.

Opdrætterne kan inddeles i følgende kategorier:

- Opdrættere med flere følhopper (tre eller flere), der driver et stutteri som forretning og i enkelte tilfælde også har en avlshingst opstaldet til kommerciel anvendelse.
- Opdrættere med en eller få følhopper, der har hestehold som hobby og enten beholder deres afkom selv eller sælger dem, når det totale hestehold bliver større, end de fysiske rammer/økonomien kan klare. I denne kategori findes også de ovennævnte amatører.

Ud over indtægter ved et eventuelt salg af deres afkom, hvilket typisk sker, indenfor de første to år efter fødslen, får opdrætterne kvartalsvis udbetalt såkaldte opdrætterpenge, der er en procentdel (5–12%) af, hvad alle de heste, de har opdrættet, vinder.

Ejere/lejere af avlshingste eller rettigheder til avlshingste

Årligt bedækkes der ca. 1.300 hopper i Danmark ved ca. 130 forskellige hingste. Af disse 130 hingste er ca. 50 opstaldet her i landet.

Langt størsteparten bedækkes på stutterier eller hingstestationer. Sidstnævnte kan være hestedyrlægeklinikker, som har specialiseret sig i området.

Hopperne bedækkes på følgende måder:

- Med hingste opstaldet på et stutteri
- Med sperma som er frosset (stammer fra hingste, der står i udlandet)
- Med frisk sperma som transporteres fra hingste i udlandet

Med undtagelse af avlshingste i den billigere ende af markedet sker bedækningen via insemination, hvorfor det er nødvendigt med uddannet personale (dyrlæger/inseminører) de pågældende steder.

Markedsføringen af avlshingstene sker primært i blade, på hjemmesider og ved fremvisning.

Øvrige interessenter

Af virksomhedskategorier, hvis omsætning er stærkt relateret til væddeløbssporten og dens aktive, kan nævnes smede, dyrlæger, foderstofproducenter og producenter af tilskudsprodukter, transportører, producenter af hestetilbehør, producenter af trailere, staldinventar, revisorer, bygningshåndværkere.

10. januar 2007

Gitte Skouby